

Ympäristöterveydenhuollon tarvitsemat laboratoriopalvelut

Maija Hatakka

Elintarviketurvallisuuden
toimintakokonaisuuden johtaja

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

28.5.2009

Eviran laboratorioselvitys 2008

- Yhteistyössä Suomen Kuntaliiton ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen (STTV) kanssa
- Selvityksen tarkoitus
 - Kartoittaa laboratorion palvelujen tarve ja saatavuus
 - Tehdä ehdotus, miten laboratorion palvelujen saatavuus turvataan nopeasti muuttuvassa laboratorion kentässä

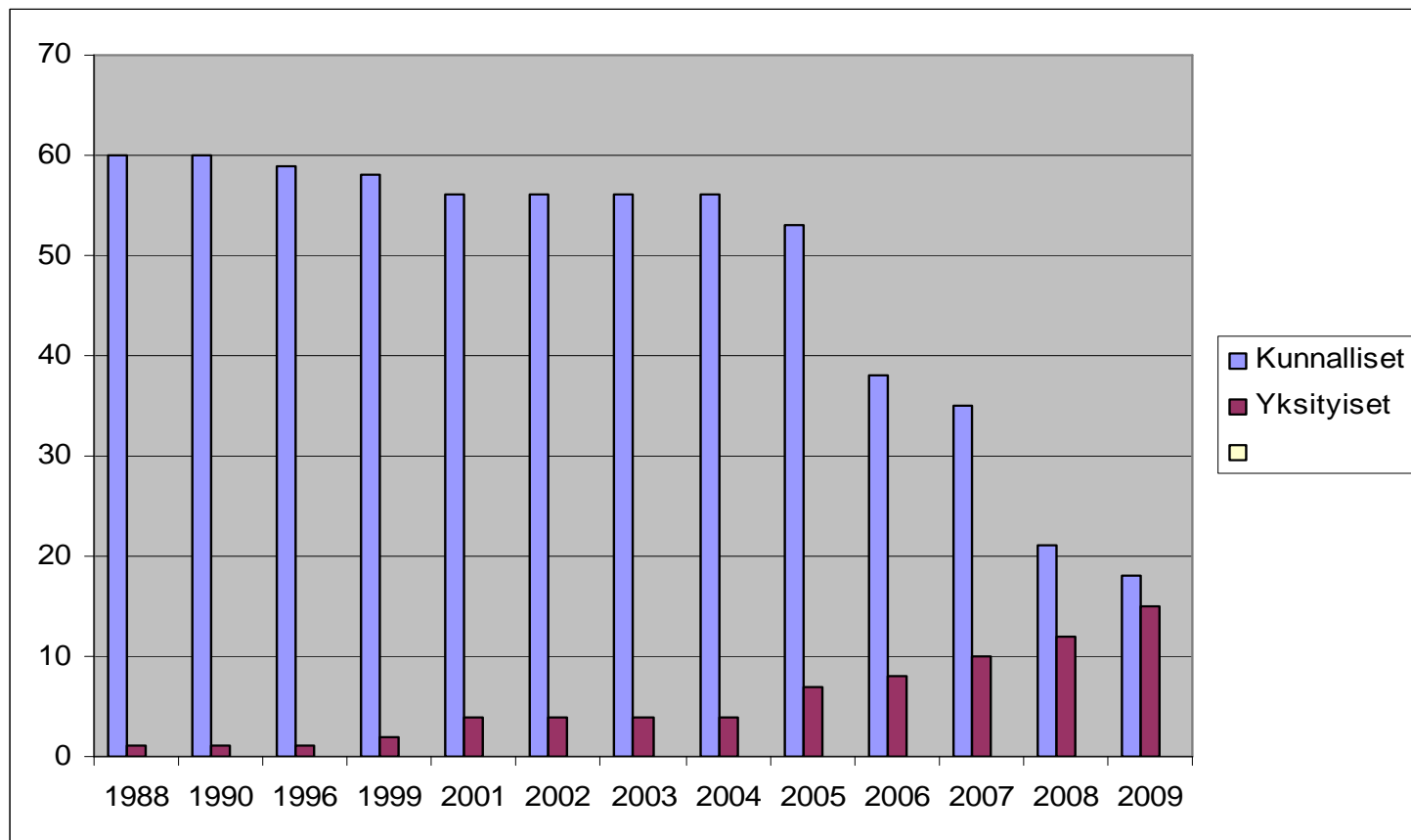
Eviran laboratorioselvitys 2008

- Paikallisten ympäristöterveydenhuollon yksiköiden ja alueen toimijoiden analyysitarpeet
- Ympäristöterveydenhuollon laboratoriot
 - Elintarvikevalvontaan ja terveydensuojelun valvontaan liittyvä viranomaisnäytteiden analytiikka
- Elintarviketeollisuuden analyysitarpeet ja omavalvontalaboratoriot
- Erityisanalytiikan saatavuus
- Analytiikan saatavuus erityistilanteissa ja poikkeusoloissa

Muutoksia toimintaympäristössä

- Laboratorioverkosto
 - Kunnallisten laboratorioden väheneminen
 - Yksityisiä laboratorioita markkinoille
- YTH viranomaistoiminnan kokoaminen suurempiin seudullisiin yksiköihin
 - Laboratoriopalvelujen hankinta viranomaisnäytteiden osalta tulee keskittymään jatkossa suurempiin yksiköihin
- Kilpailulainsäädäntö → hankintalaki (348/2007)

Ympäristöterveydenhuollon laboratoriot

28.5.2009

Ympäristöterveydenhuollon
laboratoriot (33)

Lähde: Eviran hyväksytyjen laboratorioiden rekisteri (tammikuu 2008)

28.5.2009

Elintarvikelain nojalla

- viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyt laboratoriot (47)
- ▼ hyväksytyt omavalvonta-laboratoriot (23)

Lähde: Eviran hyväksytyjen laboratoriodien rekisteri (tammikuu 2008)

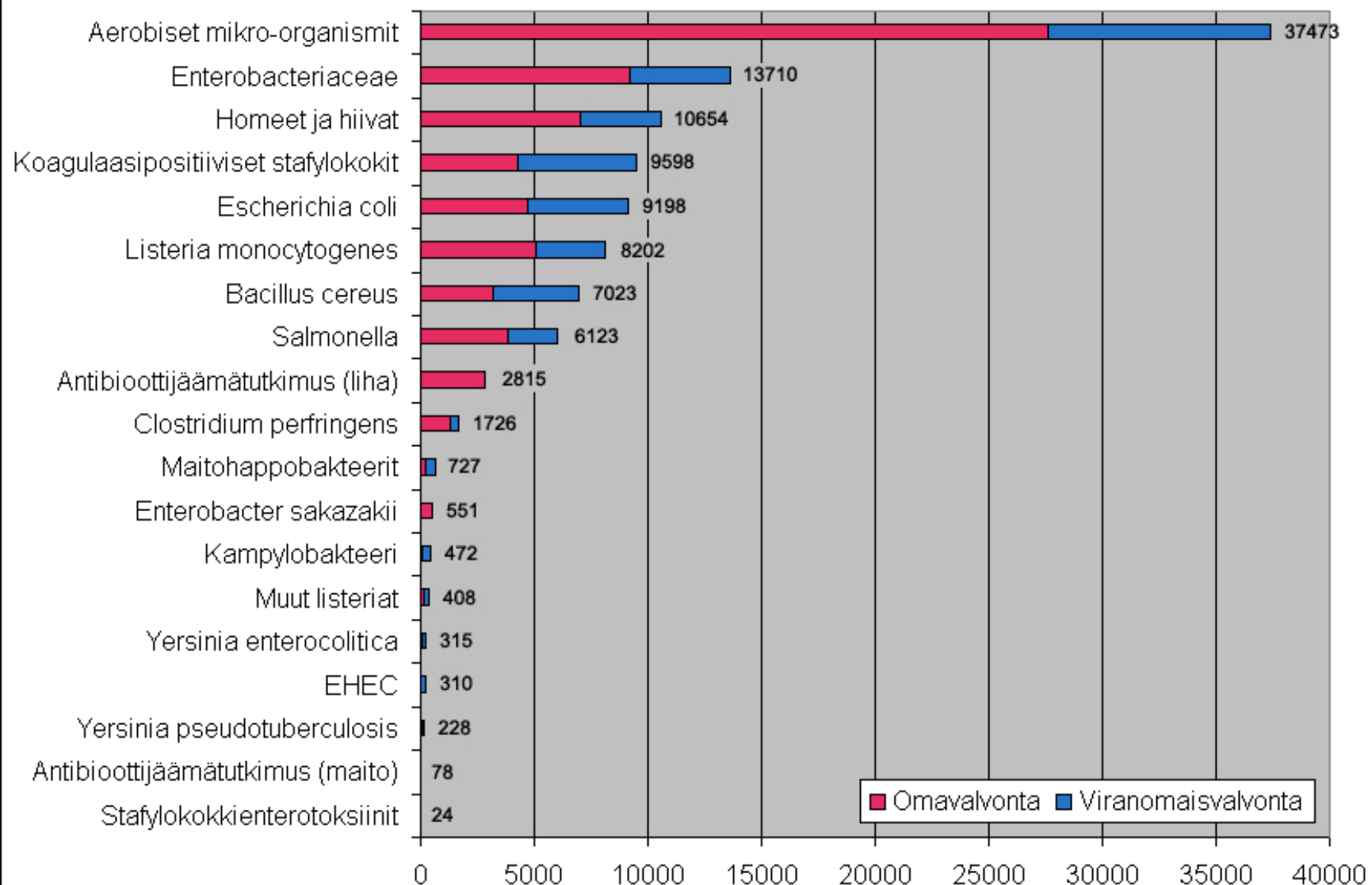
28.5.2009

Eviran hyväksytyjen laboratorioiden rekisteri

Hyväksyntä	Laboratorioiden lukumäärä
<i>Elintarvikelaki</i>	86
<i>Terveydensuojelulaki</i>	47
<i>Salmonellavalvontaohjelma</i>	39
<i>Lannoitevalmistelaki ja sivutuoteasetus</i>	13
<i>Rehujen salmonellatutkimukset (viranomaisnäytteet)</i>	7

28.5.2009

Omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan mikrobiologisten analyysien määrät elintarvikevalvonnassa

Analyysitarpeita

Säädökset	Analyysien lukumäärä		
	Mikrobiologiset	Kemialliset	
Elintarvikelaki*	220000	8000	
Rehulaki**	9000		
Salmonellavalvonta-ohjelma	40000		
Terveysturvallisuuslaki**	105000	210000	
Yhteensä	374000	218000	

*Viranomais- ja omavalvonta-analyysit

**Viranomaisanalyysit

Keskeiset ehdotukset...

- Vähimmäisanalyysivalikoima (EL mukaiset mikrobiologiset tutkimukset)
- Evira keskittyy vertailulaboratoriotoimintaan
 - Kansallisten laboratorioiden ohjaus
- Laboratorioiden varautuminen erityistilanteisiin
 - Sopimukset kuntien ja laboratorioiden välillä

Keskeiset ehdotukset...

- Laboratoriotoiminta itsenäistä valvonnasta riippumatonta toimintaa
 - Kuntalaboratorioiden toimintamahdollisuudet
 - Valtion vastuu seurata kehitystä

Keskeiset ehdotukset

Yhteistyömahdollisuudet

- Viranomaisnäytteitä tutkivat laboratoriot ja omavalvontalaboratoriot
- Näytteenotto-/näytteenhakupalveluiden kehittäminen – laboratoriot
- Valtakunnalliset ohjeet toimijoille ja valvontaviranomaisille näytteenotosta ja näytteistä tehtävistä analyyseistä
 - 10501/1 ja 10502/1 (mikrobiologia)
 - Viranomaisen rooli analyysien tilaajana ja toimijan näytteenottosuunnitelman hyväksyjänä

Laboratorioverkosto, jolla turvataan elintarvikelain edellyttämät analyysipalvelut Suomessa

Viranomaisia ja toimijoita palvelevat laboratoriot

- Mikrobiologinen perusanalytiikka
 - Etäisyys valvontayksiköistä 100-200 km
 - Riittävä perusanalytiikka, jotta palvelee viranomaisia
 - Toiminta myös erityistilanteissa (epidemiat ja säteilytilanne)
- Laaja mikrobiologinen ja kemiallinen analytiikka
 - 3-5 laboratoriota riittävä?
 - Toiminta myös erityistilanteissa
- Asiantuntijalaboratoriot
 - Erityisanalytiikka normaalioloissa, erityistilanteissa ja poikkeusoloissa
 - Vertailulaboratoriotoiminta
 - Biologisten uhkien ja vakavien kemiallisten uhkien osaamiskeskukset

Elintarvikeyritysten omavalvontalaboratoriot

Eviran laboratorioselvitys 2008

http://www.evira.fi/portal/fi/evira/tilauspalvelu/julkaisut__publikationer__publications/eviran_julkaisuja_2008/

